

ÎNCHEIERE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Aurel Isachi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sect. Rîșcani cu privire la recalcularea pensiei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 18 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de recurs și cererea de apel declarate de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

constată:

La 15 februarie 2019 Aurel Isachi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Rîșcani, prin care a solicitat obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă reieșind din calcularea perioadelor 05 august 2005 – 14 august 2009 și 01 martie 2016 – 10 octombrie 2017 cu avantaje, 5 ani 7 luni și 18 zile, aplicând coeficientul 1:2 cu compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 6 000 lei.

În motivarea cererii de chemare în judecată Aurel Isachi a indicat că prin decizia nr. 92/2018/49275 din 08 decembrie 2018 s-a refuzat satisfacerea în recalcularea pensiei în baza pct. 8, lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

Nefiind de acord cu decizia nr. 92/2018/49275 din 08 decembrie 2018 Aurel Isachi s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă.

Prin răspunsul nr. I-197/19 din 04 februarie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale i s-a comunicat că perioada de activitate a acestuia, solicitată în cerere, nu poate fi raportată la pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

În susținerea cererii privind recalcularea și achitarea pensiei pentru vechime reclamantul a indicat că, atât în opinia acestuia, cât și din ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și

militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne funcția deținută de acesta în perioada 05 august 2005 – 14 august 2009 și 01 martie 2016 – 10 octombrie 2017 cade sub incidența pct. 8, lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și urmează a fi luate în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei.

Potrivit confirmării nr. 1574/18 din 07 noiembrie 2018, eliberată de Inspectoratul General al Poliției, la data concedierii sale 10 octombrie 2017 din funcția de inspector inferior al serviciului de gardă al izolatorului de detenție provizorie al Direcției de Poliție mun. Chișinău, stagiul său de muncă constituia 19 ani, 11 luni și 23 zile. În calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei perioadele între 05 august 2005 – 14 august 2009 și 01 martie 2016 – 10 octombrie 2017 urmează a fi calculate cu înlesniri (1:2).

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 01 aprilie 2019 s-a respins cererea Casei Naționale de Asigurări Sociale de ridicare a excepției de tardivitate în prezenta cauză civilă. (f.d. 43-46)

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani prin hotărârea din 16 aprilie 2019 a admis parțial cererea de chemare în judecată, a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea cuantumului pensiei reclamantului pentru vechimea în muncă pentru perioada 05 august 2005 – 14 august 2009 și 01 martie 2016 – 10 octombrie 2017, luându-se în considerare confirmarea nr. I-1574/18 din 07 noiembrie 2018, eliberată de Inspectoratul General al Poliției, Direcția de Poliție a mun. Chișinău, cu încasarea în mod solidar a sumei de 3 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. (f.d. 60-67)

Prin decizia din data de 18 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de recurs și cererea de apel declarate de către Casa Națională de Asigurări Sociale. (f.d. 106,107-114)

În motivarea soluțiilor sale instanțele de judecată au concluzionat în baza art. 1 alin. (1), art. 61, alin. (1) și (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, pct. 7 lit. a) și b), pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar nr. 78 din 21 februarie 1994, art. 33 alin. (2) al Legii cu privire la sistemul penitenciar (în vigoare până la 21 martie 2008) că pretenția cu privire la recalcularea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă reieșind din calcularea perioadelor 05 august 2005 – 14 august 2009 și 01 martie 2016 – 10 octombrie 2017 cu avantaje, 5 ani 7 luni și 18 zile, aplicând coeficientul 1:2 ca fiind întemeiată.

Instanțele de judecată au menționat că pentru calcularea vechimii în muncă cu acordarea înlesnirilor reglementate de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 este necesar ca persoana să întrunească două condiții și anume: să-și execute serviciul într-o instituție, subdiviziunea căreia este specificată la pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și să-și execute serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituții destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

La caz, în perioadele 05 august 2005 – 14 august 2009 și 01 martie 2016 – 10 octombrie 2017 Aurel Isachi și-a exercitat serviciul nemijlocit în izolatorului de detenție provizorie din cadrul Direcției de Poliție a mun. Chișinău, care este o entitate destinată pentru deținerea sub arest a persoanelor și, astfel, aceasta se încadrează în exigențele expuse la pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, ori colaboratorii care

efectuează serviciul de pază, escortate și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Cu referirea la pretenția lui Aurel Isachi privind compensarea cheltuielilor de judecată, instanțele de judecată prin prisma art. 96, alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă au concluzionat că aceasta este parțial întemeiată, ori partea care a pierdut procesul urmează să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. La caz, suma dispusă spre încasare de către instanțele de judecată cu titlu de cheltuieli de judecată este reală și rezonabilă.

Împotriva deciziei instanței de apel, a depus recurs Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată. (f.d. 120-122)

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

În susținerea netemeinicii cererii de chemare în judecată recurenta a indicat că în perioadele de activitate în Izolatorul de Detenție Provizorie al Direcției de Poliție al mun. Chișinău au fost calculate neîntemeiat cu înlesniri - două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Prin decizia nr.92/2018/49275 din 29 noiembrie 2018 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Rîșcani s-a respins cererea lui Aurel Isachi privind stabilirea pensiei pe motiv că perioada din cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al Direcției de Poliție al mun. Chișinău nu se încadrează în prevederile pct. 8, lit. d) din Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994.

La 18 februarie 2020 Aurel Isachi, reprezentat de avocatul Ludmila Bologan, a depus referință asupra recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând respingerea cererii de recurs ca fiind neîntemeiată, motivând că lipsește temeiul de înaintare a recursului, iar argumentele aduse au fost deja invocate fiind apreciate de instanțele de judecată ierarhic inferioare.

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici instanța de recurs cu referire la termenul de depunere a recursului reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Potrivit art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 18 septembrie 2019, notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice la 19 noiembrie 2019. (f.d. 116)

Casa Națională de Asigurări Sociale în conformitate cu prevederile art. 245 din Codul administrativ a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat la 13 decembrie 2019, în termen.

Fiindcă fondul cauzei a fost examinat prin prisma Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și prevederilor din Codul de procedură civilă, instanța la soluționarea recursului se va conduce tot de aceste prevederi.

Astfel, examinând temeiurile recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului Casei Naționale de Asigurări Sociale la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Casa Națională de Asigurări Sociale, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, inadmisibil.

În conformitate cu art.193, art. 195, art. 230 și art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh